

byde dette som en Gave til Folket. Nu kommer den anden Side af Friheden: hvorledes skal Menigheden staae overfor den geistlige Beskyttelse? Det faae vi at see i Lovforslagets § 2. Den skal underkaste sig de for Folkekirken gjældende Love og Forskrifter. Men hvem afgjør dette? Det afgjør den til enhver Tid værende Kirke- og Underviisningsminister. Men saa kommer Noget af det, vi have kæmpet imod saa ofte og i saa mange Punkter, nemlig, at Bevillingsmyndigheden ogsaa trænger sig ind i dette Forhold. Kirke- og Underviisningsministeren kan bevilge, kan tilstaae saadanne Lempelser, som de særlige Forhold maatte kunne gjøre hensigtsmæssige; det er altsaa ad Bevilingsveien, at en Smule Frihed kommer ind i dette Forhold. Og hvilke Forhold skulde disse bevilgede Lempelser angaae? Det er med Hensyn til Tiden for Gudstjenesten og de kirkelige Handlingers Foretagelse, med Hensyn til Kirkebygninger og deslige. Fremdeles hedder det: „hvorhos Menigheden og Præsten ere undergivne det stedbilige Tilsyn af Provst og Biskop“. Hvorledes Tilsynet er i den øvrige Deel af Folkekirken, hvorvidt Folk befindende sig vel derved, skal jeg lade være usagt. Jeg for mit Vedkommende har engang truffet mit Valg; naftet jeg kunde have Ret til at komme ind i dette Samfund, betakker jeg mig dog af mange Grunde for at komme ind under dette Tilsyn og foretrækker at ernære mig paa den tarveligste Maade, istedetfor at komme ind under det Slags Tvang i aandelige Sager. Men hvorledes vil Præstens og Biskoppens Tilsyn blive indenfor den Menighed, der kommer tilstede paa denne Maade? Vil det ikke ligge i Sagens Natur, at Tilsynet vil blive stærket overordentlig meget, netop fordi et saadant Tilsyn, naar det endelig engang kommer istand, fra mange Sider i det store Samfund vil, for at bruge et dansk Udtryk, blive ugleseet, og saa vil Tilsynet blive derefter. Dette er Noget, der ligger i det menneskelige Forholds Natur, og jeg er overbevist om, at Folkekirken ikke i denne Henseende er forskjellig fra andre menneskelige Vilkaar. Naar da Tilsynet maatte være stærket i den Grad, at man ikke mere fandt sig tilfreds dermed, saa indstilles det, at den kongelige Stadsfæstelse tages tilbage, saa

funne de have det saa godt, vil man sige. Ja, saa siger jeg, efter min Opfattelse have de det da først saa godt, som man i det Hele i aandelige Forhold kan faae det, nemlig at være saa meget frie for det borgerlige Samfund som muligt. Naar de ere komne saa vidt, saa ere de altsaa komne til at staae udenfor Folkekirken. Det er dette Sværb, der altid hænger over Hovedet paa dem, som skulle kaldes Frimenighed. Dertil kommer da tillige, at Præstens Besøielse til at vedblive den ham overbragne Virksomhed ogsaa kan berøves ham ved Dom. Ja, det kan den jo ogsaa i Folkekirken, men det er dog meget betegnende, at det staaer her i denne Frimenighedslov.

Saaledes er da min Stilling til denne Frimenighedslov den, at naar jeg fra Ministerbænken opfordres til at give en saadan Gave til mine Medborgere, saa vil jeg efter den Opfattelse, jeg har af aandelige Sager, ikke være med til at give den under denne Form. — Men nu komme vi til den anden Side; det er dem, der tale om den bekjendelsesløse Rigsdag, som ikke skulde kunne give Love om det, man kalder Folkekirken. Med Hensyn dertil har jeg allerede i forrige Samling udtalt, og det troer jeg, at jeg tør staae ved, og at jeg tør være saa dristig at pege ud i Fremtiden paa den Maade, at en hvilken som helst Forsamling af Mænd, der ikke paa det Nøieste falder sammen med den danske Folkerepræsentation, saaledes som den er tilstede, ikke vil blive godkjendt som en Repræsentation af det, man kalder Folkekirken. Det er rigtigt udtalt af den sidste Taler, at Folkekirken ene og alene beroer paa den Antagelse — det stod ogsaa i det første af Ministeriets forelagte Udkast til Grundloven —, at saalænge den har Fleertal i Folket, kaldes den den danske Folkekirk, og ellers ikke; men saalænge den har Fleertal i Folket, maa den efter sin Natur kunne have en Repræsentation, som falder sammen med den Repræsentation, der findes i den danske Rigsdag. Der er andre Lande, som have søgt at gjøre en saadan Afskillelse gjældende mellem en Repræsentation for Kirken og en Repræsentation for Folket, og hvor man er gaaet ud fra, at Fleertallet af Folket bekjendte sig til denne Kirke. Følgen deraf er bleven, at